

mentorpedagógus (pedagógus-szakvizsgára felkészítő) szakirányú továbbképzési szak

I. A szakirányú továbbképzés neve:

mentorpedagógus (pedagógus-szakvizsgára felkészítő) szakirányú továbbképzési szak

II. A szakirányú továbbképzési szak FIR-kódja:

T10027

III. A létesítést engedélyező határozat ügyiratszám:

OH-FRKP/1582-7/2007.

IV. A létesítő intézmény neve:

Szegedi Tudományegyetem

V. A szakirányú továbbképzési szak képzési és kimeneti követelményei:

1. A szakirányú továbbképzés megnevezése

mentorpedagógus (pedagógus-szakvizsgára felkészítő) szakirányú továbbképzési szak

2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése

mentorpedagógus (szakvizsgázott pedagógus)

3. Képzési terület

pedagógusképzés

4. A felvétel feltétele:

4 félévre: pedagógus diploma + 3 év gyakorlat

5. Képzési idő félévekben:

4 félév (2+2 félév, 2 félév alapoó szakasz, 2 félév specializáció)

6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:

120 kredit

7. A szakképzés célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A mentorpedagógus olyan szakember, aki szakszerű, hatékony támogatást tud adni pedagógustársaiknak az osztálytermi/szervezeti változások kezeléséhez, a nevelési-oktatási intézménybe (mint munkaszervezetbe) való beilleszkedéshez (pályakezdő vagy másik intézményből jött pedagógus belépése, tartósan (pl. gyes) távollévő munkatárs visszaintegrálása), segítséget nyújt a kiegészítés megelőzéséhez, a személyes fejlődés támogatásához.

A képzés ötvözi a vezetési alapismereteket, készség- és képességfejlesztést az egyének és csoportok hatékony támogatásához szükséges tudással. A felnőttképzés elméletének és módszertanának, a tanácsadásnak, (ön)reflexió eljárásainak ismerete, alkalmazásának képessége az intézményi humánerőforrás fejlesztésének kulcsszereplőjévé teszi a képzésen szerzhető tudás birtokosait. Szaktudásával eredményesen képes hozzájárulni az intézmény emberi erőforrásainak felméréséhez, egyén és munkakör egymáshoz illesztéséhez, mindezekon keresztül szakértelmével növeli az intézmény alaptervékenységének eredményességét, sikerességét.

a) a szakképzés során szerzhető ismeretek:

- oktatási rendszerek, irányítás, eredményesség, hatékonyság, jogi szabályozás;

- szervezetelmélet, szervezetfejlesztés, innováció, intézményértékelés;
- stratégiaalkotás, minőségmenedzsment, humán erőforrás menedzsment;
- andragógiai alapismeretek;
- felnőttképzés-metodika;
- reflektív pedagógiai ;
- tanácsadási elméletek és technikák;
- moderátori ismeretek és technikák.

A mentorpedagógus szakvizsgát letevő hallgatók ismerik a közoktatás rendszerét, annak működését, szabályozását; tisztában vannak a nevelési-oktatási intézmények mint szervezetek diagnosztizálásának, fejlesztésének modelljeivel, elsajátítják a stratégiaalkotás, a projektmenedzsment, az emberi erőforrással való gazdálkodás, a minőségmenedzsment elméletét és módszereit. A képzés kiterjed a felnőttképzés jellegzetességeinek, elméletének és gyakorlatának bemutatására. A résztvevők tudást szereznek arról, hogy a felnőttek tanulása hogyan segíthető (tanácsadási modellek és technikák), hogyan érhető el az egyén és munkakörének összehangolása az egyéni kompetenciák és ambíciók, valamint a szervezeti célok és kultúra ismeretében.

b) a szakképzettség birtokában a végzetek alkalmasak:

- a nevelési-oktatási intézményben (óvoda, iskola, kollégium stb.) a humán erőforrás vizsgálata és fejlesztése területén középvezetői feladatokat ellátni;
- az intézménybe újonnan érkezett kollégáknak segítséget nyújtani a beilleszkedéshez, a szervezeti értékrend megismeréséhez, elfogadásához, a szervezet iránti elköteleződés kialakításához;
- tanácsadással támogatni az osztálytermi munkavégzés eredményességének, hatékonyságának növelését, támogatást nyújtani a tanítási-tanulási folyamat megtervezéséhez, megfigyelés alapján történő értékeléséhez;
- segítséget nyújtani a pedagógusok egyéni fejlesztési tervének elkészítéséhez, a munkatársak önismeretének növeléséhez, motivációs stratégiák kialakításához.

c) a szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek:

- probléma- és helyzetfelismerés;
- nehéz helyzetek és emberek kezelése;
- kommunikációs készség;
- konfliktusmegoldó képesség;
- együttműködő képesség, az együttműködés tanítása;
- rendszerben való gondolkodás;
- elemzési és értékelési képesség;
- (ön)reflektivitás; ön- és társismeret
- fejlesztő értékelés képessége;
- egyéni pozitív tulajdonságok felismerése, fejlesztésének támogatása (erőségekre építés);
- motiválni, hatni tudás, meggyőzés képessége;
- nyitottság;
- rugalmasság;
- empátia;
- türelem;
- adaptivitás.

8. A szakképzettség szempontjából meghatározó főbb ismeretkörök és az ismeretkörökhöz rendelt kreditérték:

Oktatáspolitikai és oktatásirányítási I-:	11 kredit
A témacsoport legfőbb célja a hallgatók bevezetése a közoktatási rendszerek problémavilágába, a működési viszonyait, sajátosságait meghatározó makro-társadalmi és immáron nemzetközi térben is zajló folyamataiba, bemutatva ezzel az oktatási rendszerek fejlődését befolyásoló tényezőket, a közoktatási rendszer egészét és az egyes intézményeket érő kihívásokat, a jelenkori hazai oktatáspolitikai és oktatásirányítási jellemzőit, a tanügyirányítási és az államigazgatás rendszer kapcsolódásának sajátosságait, beleértve ebbe az oktatásügyi igazgatás és jogi szabályozás kialakult hazai gyakorlatának kérdésköreit.	
Minőség- és innováció menedzsment:	8 kredit
A közoktatási rendszerben, az egyes intézményekben a minőség, az innováció, a változás és ezek menedzselésével kapcsolatos elméleti ismeretek – modellek, paradigmák – bemutatása, feldolgozása. Az intézményi és fenntartói minőségirányítási rendszer építéséhez és működtetéséhez szükséges kompetencia fejlődésének megalapozása. Az innováció intézményi tervezésének, megvalósításának és értékelésének részletes megismerése, az innováció megvalósításához szükséges készségek és képességek fejlesztése. A változás környezeti feltételként történő értelmezése, ezen keresztül a változáshoz való viszony formálása, alakítása.	
Szervezet:	6 kredit
A korszerű vezetés, a minőségfejlesztés egyik alapfeltétele, hogy a vezető, a mentor, a tanácsadó, szakértő ismerje az általa vezetett, irányított, illetve szakmailag támogatott intézményt mint szervezetet, tudjon gondolkodni szervezeti szinten is. Ennek érdekében a hallgatók olyan elméleti és gyakorlati ismereteket szereznek a szervezetelmélet és a szervezetdiagnosztika tárgyköreiből, amelyek segítik őket abban, hogy azonosítani tudják az intézményi szervezet felépítését, tulajdonságait (Szervezetelmélet és szervezeti kultúra tantárgy). Ennek alapján képesek legyenek változási/változtatási stratégiákat kidolgozni (Szervezetfejlesztés tantárgy). Elemezni az implementált változtatásokat, azok eredményeit, esetleges kudarcaikat, gátjait.	
Stratégiai menedzsment:	6 kredit

<p>A decentralizált oktatásirányítási rendszerben működő, autonóm intézmények sikeres működésének egyik legfontosabb záloga a stratégiai gondolkodás, amelynek része a stratégia-alkotás, tervezés és megvalósítás. Ez a tevékenység csak akkor lehet igazán sikeres, ha az intézmény sikeres működésében érintett minden fél (fenntartó, intézményvezetők, dolgozók, szülők, diákok) valamilyen mértékben részt vesz benne. A stratégiai menedzsment egyszerre kíván hosszú távú tervezést és rugalmasságot, a környezethez való alkalmazkodást és a hagyományokhoz való ragaszkodást. Ehhez az összetett tevékenységhez kapcsolódó elméleti ismeretekkel és a megvalósításhoz szükséges készségekkel gazdagodhatnak a hallgatók a tantárgy tanulása során.</p>	
<p>Humán erőforrás menedzselése:</p>	<p>10 kredit</p>
<p>A szervezetek sikeressége egyre fokozottabban függ a humán tőke, a tudás, tapasztalat hatékony működésétől, ez pedig maga után vonja a személyi kérdések stratégiai nézőpontú megközelítését. Az egészséges, érzelmileg intelligens szervezetek megkívánják a humán erőforrás tudatos fejlesztését. Ez azonban csak az emberi viselkedés ismeretének alapján lehetséges. A vezetőnek, mentornak ismernie kell mind a személy, mind a csoport működésének jellemzőit, dinamikáját. A szakértő, szaktanácsadó legyen tisztában, hogy az adott feladat végzéséhez milyen szakmai ismeretek, általános, illetve érzelmi intelligencia elemek szükségesek. Válgják képessé a munkatársak ezen szempontok szerinti kiválasztására, fejlesztésére.</p>	
<p>Az oktatás hatékonysága és eredményessége:</p>	<p>11 kredit</p>
<p>Az oktatási rendszer és intézményei eredményességének, hatékonyságának vizsgálatával kapcsolatos alapvető elméleti ismeretek – modellek, paradigmák – megismertetése. A rendszer szintű értékelés értelmezéséhez és felhasználásához, az intézményi szintű értékeléshez, megvalósításához, illetve ennek támogatásához szükséges kutatómódszertani ismeretek elsajátíttatása. A tervezésben, elemzésben, értékelésben a rendszerszemléletű megközelítés, gondolkodásmód fejlesztése. Az elemzéshez, értékeléshez szükséges eszközrendszer alkalmazása és fejlesztése. Az értékelési kompetencia fejlesztése.</p>	

Tréning:	6 kredit
<p>A tréningek három célt tűznek ki maguk elé. A csapatépítés keretében megteremteni a lehetőséget, hogy a csoportba járó hallgatók jobban megismerjék egymást, közöttük munkakapcsolat alakuljon ki, amelyet a képzésen túli időben és témában is használnak. Másodsorban lehetőséget teremteni a tréning munkaforma saját élményen keresztül történő elsajátítására, a tapasztalati tanulás kínálta lehetőségek kihasználására. A teamben való dolgozás előnyeinek megtapasztalására, és ezen módszerek használatára a vezetői, illetve tanácsadói munkában. A harmadik terület a személyiségfejlődés, amely során a résztvevőknek lehetősége van az ön- és társismeret mélyítésére, a személyes hatékonyság technikának gyakorlására, kompetenciáik fejlesztésére.</p>	
Felnőttképzés-pedagógiai:	8 kredit
<p>A hallgatók megismerik meg felnőttképzés elméleti alapjait, az andragógia más tudományokkal való kapcsolatát és viszonyát, továbbá a felnőttképzés történetének legfontosabb állomásait, a XX. századi intézményesülés okait és napjaink gyakorlatának legfontosabb jellemzőit. Fontos szerepe van a hazai és nemzetközi tudásmegközelítések, a felnőttképzés hazai gyakorlata jellemzői megismerésének.</p> <p>A témakörhöz tartozik a felnőttképzés metodikájának legfontosabb módszereinek megismerésének a felnőttkori tanulás sajátosságaival, a felnőttoktatás hagyományos és korszerű módszereivel (távoktatás, e-learning). A tanulás értékelésének újabb kérdéseiben való tájékozottság, ezen belül is az előzetes tudás mérésének és beszámításának módszerei, továbbá a formális, a non-formális és az informális tanulás jellemzőinek elsajátítása.</p>	
Reflektív pedagógiai I.:	16 kredit
<p>A reflektív pedagógiai szemlélet elméleti alapvetésének megismerése, annak szellemében a pedagógiai folyamatok értelmezése, az ehhez szükséges megfigyelési szempontok és módszerek elsajátítása. A pedagógiai folyamatok, valamint saját mentori tevékenységük elemzésére és értékelésére szolgáló eljárások, módszerek, kommunikációs stratégiák elsajátítása és a gyakorlatban történő alkalmazása, továbbá új eljárások fejlesztése, kipróbálása, értékelése és szükség esetén a fejlesztés érdekében történő módosítása.</p>	

Felnőttképzés-pedagógiai II.:	8 kredit
A tanácsadási technikák jellemzőinek, legfontosabb módszereinek és eszközeinek elsajátítása, azok alkotó alkalmazására a mentori tevékenység során. A pedagógusok egyéni tanulási folyamatának segítése, az egyéni tanulás személyre szabott támogatása. A gyakorlat (tréning) során a hallgató megtanulja, hogyan lehet motiválni a pedagógusokat (kollégákat), továbbá, hogy a szervezetben a csoportok és az egyének közötti problémákat miként ismerje fel, és hogyan vegyen részt konstruktívan megoldásukban. A moderáció legfontosabb technikáinak és eszközeinek elsajátítása.	
Reflektív pedagógiai II.:	12 kredit
A reflektív pedagógiai szemlélethez szorosan kötődő, a pedagógiai folyamatok megfigyelése és végzése közben megvalósítható kutatási módszerek céljának, főbb típusai jellemzőinek elsajátítása. Az osztálytermi kutatásban rejlő továbbképzési, önképzési hatások és azok a szakmai (ön)fejlesztésbe integrálásának lehetőségei, az osztálytermi kutatás tervezésének, előkészítésének, megvalósításának és értékelésének módszerei, az innovációmenedzselés technikái. A mentori gyakorlat során a reflektív pedagógiai szemléletet alkalmazása, a pedagógiai folyamatok annak szellemében való értelmezése, a képzés korábbi szakaszában megismert mentorálási formák és eljárások alkalmazása, a saját mentori tevékenységükre való reflektálás, illetve az abból levont következtetések alapján a saját gyakorlatukon változtatás elsajátítása.	
Záródolgozati szeminárium:	2 kredit
A hallgatók a rendelkezésre álló időkeretben (5 óra, a harmadik félév során) konkrét szakmai és módszertani segítséget kaphatnak a témavezető oktatótól, illetve szükség esetén más, a témában kompetens oktató(k)tól.	
Alapozó szakaszt záró (2. félév végi) szigorlat:	4 kredit
Záróvizsga:	4 kredit

9. A záródolgozat kreditértéke:

8 kredit